

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ І РЕЗУЛЬТАТИ ВПРОВАДЖЕННЯ ЕЛЕМЕНТІВ ДУАЛЬНОЇ СИСТЕМИ НАВЧАННЯ В СИСТЕМІ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНЬОХ КВАЛІФІКОВАНИХ РОБІТНИКІВ

(У КОНТЕКСТІ ВСЕУКРАЇНСЬКОГО ЕКСПЕРИМЕНТУ)

LOGO

Савченко Ірина, керівник творчої робочої
групи, учений секретар НЦ МАН України,
К.П.Н., С.Н.С

ПОНЯТТЯ "ДУАЛЬНА СИСТЕМА"

Термін "Дуальна система" (від лат. dualis - подвійний) був введений у педагогічну термінологію **в середині 60 років минулого століття в ФРН**, як нова, більш гнучка форма організації професійного навчання.

Закон о профессиональном образовании

- ❖ **Дуальність** як методологічна характеристика професійної освіти передбачає **узгоджену взаємодію освітньої та виробничої сфери з підготовки спеціалістів певного профілю в рамках організаційно відмінних форм навчання** (Hebert Baumann)

Цікаві факти

У країнах, де застосовується дуальна система професійного навчання, таких як Німеччина, Австрія, Швейцарія в середньому приблизно **40-50 % молоді** одного року народження навчаються за дуальною системою;

Кожне 1/5 підприємство Німеччини займається навчанням на виробництві;

2/3 учнів системи проходять навчання на середніх і великих підприємствах;

2/3, з учнів, хто навчається на підприємстві залишаються працювати на ньому.

Щорічно підприємства Німеччини укладають понад 0,5 млн. угод щодо професійної освіти та інвестують в цю сферу понад 30 млрд. євро.

На сьогодні, тільки в **Казахстані** більше ста організацій технічної та професійної освіти, галузевих підприємств впроваджують елементи дуального навчання (в таких галузях, як сільське господарство, транспорт, металургія, машинобудування, нафтогазове й хімічне виробництво). Підприємствами надано **170,3 тис. робочих місць для практики, 5,1 тис. місць-замовлень на навчання** та видаються стипендії учням за рахунок їх коштів.

РАБОЧИЙ ДОГОВОР ПРАКТИКАНТА

Училища туристического сервиса

Земмеринг

Hochstraße 37, A-2680 Semmering, Tel: 02664/8192, e-mail:
office@tourismusschulen-semmering.at
www.tourismusschulen-semmering.at

Заключен между

и

(название фирмы, фирма, адрес, офис)

Г-ном Г-жой

дата рожд

учащимся

(уч. записке)

курса/группы

В лице Г-на/Г-жой

(в качестве)

проживающего

телефон

§ 1

С целью прохождения обязательной практики, предусмотренной учебной программой, Стороны вступают в рабочие отношения, рассматриваемые как отношения обучения. Настоящее

Министерство образования и науки
Республики Казахстан

Республиканский научно-методический центр
развития технического
и профессионального образования и присвоения
квалификации

Сборник материалов
по проекту «Внедрение дуальной
системы обучения»

(Часть 1)

АСТАНА - 2013

Для дуального навчання країн ЄС характерно:

- ❖ укладання 3-стороннього договору про професійне навчання (підприємство-учень-профшкола);
- ❖ 70-80% навчання проходить на виробництві - 3-4 дні на тиждень учень навчається на підприємстві і 1-2 дня у навчальному закладі;
- ❖ основні витрати по професійному навчанню несе підприємство;
- ❖ підприємство також сплачує компенсацію інструкторам, які відволікаються від основної роботи і займаються наставництвом);
- ❖ учень на підприємстві отримує винагороду (зарплата учня в середньому становить 80% від зарплати кваліфікованого співробітника);
- ❖ за навчання учнів існують різні державні субсидій для підприємств;
- ❖ підсумковий контроль знань здійснюється незалежними комісіями торгово-промислових палат;
- ❖ Законодавчі рамочні умови;
- ❖ Підтримка дуальної системи бізнесом, соціальними партнерами, державою, освітніми закладами;
- ❖ Після успішного завершення іспитів випускник отримує 3 свідоцтва: профшколи, підприємства і державно визнане свідоцтво з професії від ТПП.

Законодавча база ФРН, регулююча дуальну систему

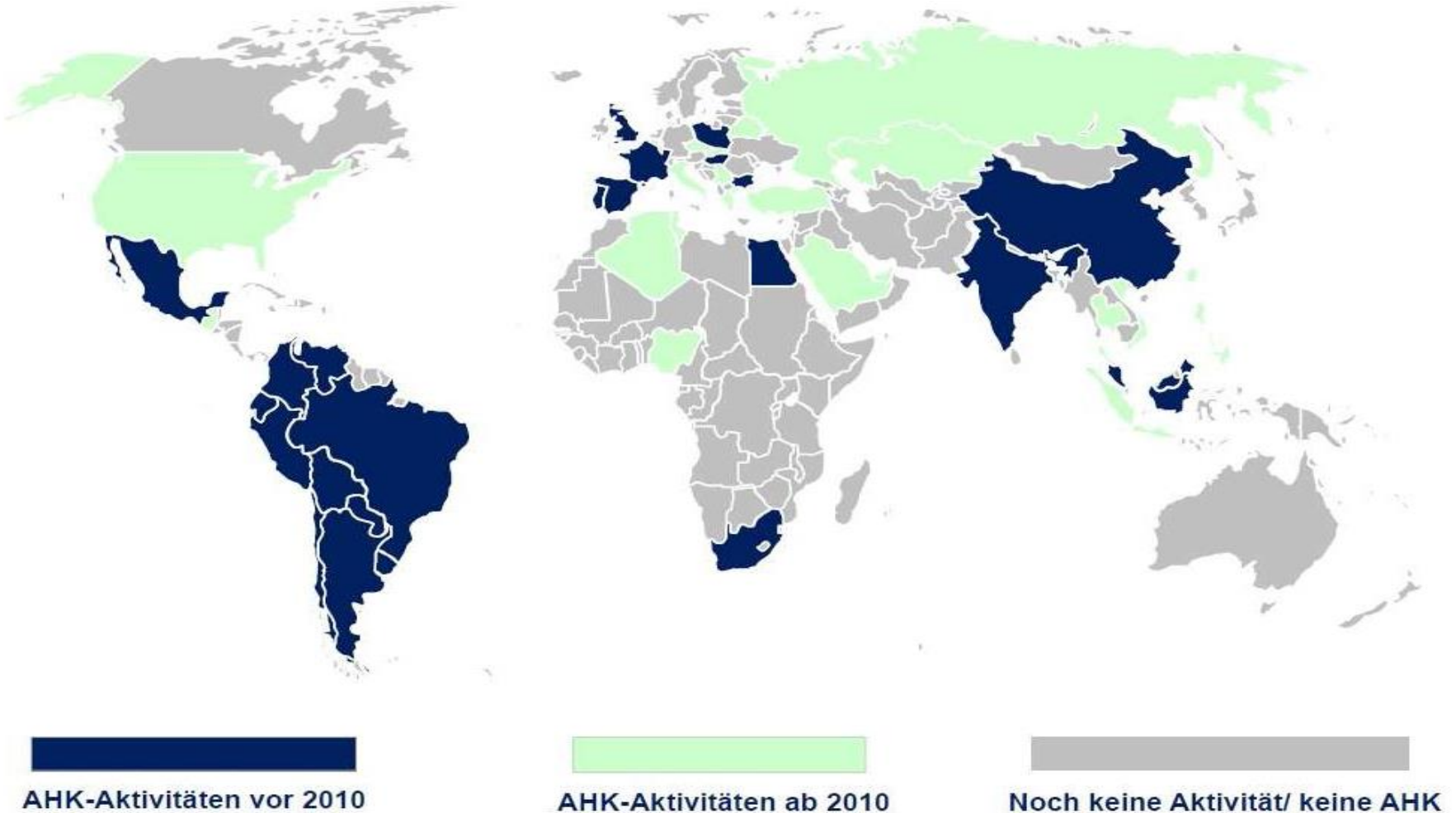
- ❖ Закон про професійну освіту (BBiG)
 - ❖ Закон щодо сприяння професійній освіті (BerBiFG)
 - ❖ Закон про охорону праці неповнолітніх (JArbSchG)
 - ❖ **Положення** про професію (HWO)
 - ❖ Закон про тарифні угоди
 - ❖ Закон про тимчасове регулювання права промислових і торгових палат
 - ❖ Закони про торгіві і промислові палати
 - ❖ Закон про регулювання підприємств
 - ❖ Регіональні закони про школу
 - ❖ Координаційна **угода** між регламентом професійної освіти і рамковою учбовою програмою
 - ❖ **Конституція** – параграф 12
-

АКТУАЛЬНІ ТРАНСФОРМАЦІЇ (було/стало)

законодавство	
Закон України «Про професійно-технічну освіту» (відсутнє)	У новому Проекті Закону України «Про професійну освіту» закріплено: Дуальна форма професійної освіти передбачає поєднання навчання осіб у закладах професійної освіти з навчанням на робочих місцях на підприємствах, в установах та організаціях для набуття професійної кваліфікації на основі відповідних договорів. Формами здобуття професійної освіти є денна, вечірня (змінна), очно-заочна, дистанційна, дуальна, індивідуальна, екстернатна, з відривом і без відриву від виробництва, шляхом наставництва безпосередньо на підприємствах, в установах та організаціях. Форми професійної освіти в межах навчального процесу можуть бути поєднані. ЦОВВ затверджує положення про дуальну форму професійної освіти. Участь підприємств, установ та організацій у сфері професійної освіти: участь в організації дуального навчання. Нов. зак. «Про фахову передвищу освіту» та «Про освіту дорослих».
управління	
централізоване	децентралізація
економіка	
планова	ринкова
держ. підприємства	держ. підприємства, бізнес організації
зміст освіти	
жорстка уніфікація, стандарти	гнучкість, компетентісний підхід , модульність
стан	
стабільність	конкуренція
траєкторії	
робочий клас	професійне самовизначення, проф. кар'єра
відносини	
шефство	партнерство

АКТУАЛЬНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ДУАЛЬНОЇ ОСВІТИ КРАЇН ЄС

- ❖ Глобалізація і економічні стосунки підтримують **експорт системи** дуальної підготовки кадрів понад 60 країн світу – (географія впровадження)

АКТУАЛЬНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ДУАЛЬНОЇ ОСВІТИ КРАЇН ЄС

- ❖ Демографічні зміни і скорочення народжуваності веде до **зменшення потенційних кандидатів для дуальної системи**;
- ❖ **Велика пропозиція місць** на навчання в підприємствах і **велика кількість неуспішних кандидатів**; пошук шансів для мігрантів і слабкіших учнів в школах;
- ❖ **Великі регіональні відмінності** у кількості пропонованих місць; 2014 рік: 100 кандидатів на 93 місця (середній показник по Німеччині);
- ❖ **Дигіталізація суспільства**, нові професії (інформатики, медіа дизайн, мехатроніка, системна електроніка);
- ❖ Здатність практично працювати з різними видами машин стає стандартом і вимагає постійної **адаптації професій** і т.п.;
- ❖ **Демонтаж ієрархії**, децентралізація.

АКТУАЛЬНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ДУАЛЬНОЇ ОСВІТИ КРАЇН ЄС

- ❖ За останні 15 років збільшення в 2 рази (220.000 до 440.000) тих хто розпочав навчання у ВНЗ за рахунок зростання пропозиції дуального навчання у ВНЗ;
- ❖ Нові можливості дуального навчання у ВНЗ (2 типи, з робочою професією і без)

- ❖ В Україні проведено Експеримент в системі ВНЗ (між. проект) та розроблено Концепцію розвитку дуальної освіти для ВНЗ

6

ДУАЛЬНА
ОСВІТА

«Світа України»

ПЕРСПЕКТИВНИЙ ТРИКУТНИК

Німецький досвід дуального навчання може знадобитися й українським закладам

Для роботодавця питання освіти, підготовки працівників є якщо не найбільш важливим, то входить до трійки проблемних. У цьому переконаний генеральний директор Федерації роботодавців України **Руслан Галайчук**.

— Ми бачимо великий дефіцит робочих кадрів із хорошою підготовкою. І цю проблему ми повинні терміново вирішувати разом з Міністерством освіти і науки, з нашими іноземними й українськими колегами по бізнесу, — каже Руслан Володимирович. — Одночасно спостерігається тенденція відтоку кваліфікованих кадрів, і все більше спеціалістів, отримавши роботу за кордоном, уже не повертаються на батьківщину.

Саме тому Федерація роботодавців України разом з Вищою дуальною школою Гера-Айзенхак, Німецьким товариством дружби в Тюрінгу з країнами Східної Європи, факультетом комп'ютерних наук та кібернетики Київського національного університету імені Тараса Шевченка, Інститутом математики Національної академії наук і за сприяння Міністерства освіти і науки провели робочий семінар «Система вищої дуальної освіти в Німеччині та її досвід для України».

НЕ ПРАКТИКА

Голова правління Кіровоградського обласного об'єднання організацій роботодавців, голова наглядової ради ПАТ

Якщо в інших країнах є модель, яка працює, чому б не спробувати використати її на наших теренах? У Німеччині принципи дуального навчання працюють уже багато десятиліть. Нині — не тільки у професійній, а й у вищій освіті. Учасники німецько-українського проекту «Дуальна освіта в діалозі» розповідають про його результати.

Через три роки такого навчання і роботи він отримає ступінь бакалавра і повертається працювати на своє підприємство. «Традиційний» студент теж навчається на бакалавра три роки.

Але він живе «студентським», менш інтенсивним життям, тоді як робочий день «дуальника» може розпочинатися о восьмій ранку і закінчуватися о десятій вечора, адже йому треба і на підприємстві попрацювати, і прочитати навчальну літературу, і писати курс

лі закінчення навчання студент стає його співробітником. Не можна організації може брати участь у такій формі освіти.

— Спочатку відбувається перевірка, чи має конкретне підприємство необхідну базу для того, щоб навчати студентів якісно, — зауважує Райнгард Аудер.

Потенційним роботодавцем — представником бізнесу — хвилюють два аспекти дуальної освіти: це угода, яка

підприємств, було лише декілька за 15 років практики. В такому разі ми приймаємо рішення і позбавляємо підприємство акредитації на підготовку за дуальною системою.

ДУАЛЬНИЙ ВИШ

Усі наукові й теоретичні основи, необхідні для освоювання професії, студент вивчає в дуальному виші. Більше до практики теоретичне навчання складається з базової і спеціалізованої частини, що орієнтовані на вимоги підприємств-партнерів. Є спеціальний комітет дуальної освіти, члени якого дають рекомендації, як варто змінити навчальні програми, щоб готувати фахівця якісніше. Трирічне навчання закінчується отриманням загальноосвітньої кваліфікації бакалавра, а особи можуть вступити на відповідний магістерський курс.

Учасники заходу представляли закладний звіт про виконання проекту «Дуальна освіта в діалозі». У ньому, зокрема, йдеться про те, що в Україні в результаті складної загальної ситуації та відсутності відповідного нормативно-правового регулювання розробити дуальні напрями підготовки бакалаврів буде непростим. Тому автори рекомендують відтиснути до тактики малих кроків. Як основу для розвитку та реалізації дуальних навчальних напрямків підготовки вони розробили дві пропозиції дуальних навчальних напрямків — «Інформатика» й «Інженерна наука».

МОВОЮ ЗАКОНУ

Перший заступник міністра освіти і науки **Володимир Котуваць** наголосив,

договір про професійне навчання

- ❖ Договір схожий на звичайний трудовий договір
- ❖ Є юридичною основою для навчання на підприємстві під час отримання професійної освіти
- ❖ Регулює тривалість навчання, початок і кінець навчання, випробувальний термін, право на відпустку, зміст навчання, **оплату праці під час навчання**, причини розірвання договору
- ❖ Після підписання договору про професійне навчання між підприємством, що вчиться і училищем, виникають стосунки професійного навчання
- ❖ **Видається і реєструється палатами**

2 рамкових плани навчання

Стандарт професійної освіти для підприємства містить:

- Відомості щодо компетенцій, що отримують учні під час освоєння професії; (професійний профіль);
- Відомості щодо мінімального освітнього рівня, який повинно забезпечити підприємство;
- Відомості щодо знань, що повинні мати учні для успішної здачі випускного іспиту (екзаменаційні стандарти).

узгоджено

Стандарт професійної освіти для училища містить:

- Відомості о меті і змісті навчання (структурованих в «галузях навчання») в якості бази для професійного навчання в училище;
- Орієнтоване на професію навчання, забезпечує передачу теоретичних знань, необхідних для конкретних професій.

узгоджено

ФІНАНСУВАННЯ ДУАЛЬНОЇ СИСТЕМИ ФРН

Finanzierung der Dualen Ausbildung

Betriebe
in 2007:
Bruttokosten
15,3 Mrd. €,
Nettokosten
3,6 Mrd. €

Предприятия
в 2007:
Расходы в брутто
15,3 Mrd. €,
расходы в нетто
3,6 Mrd. €

Länder
in 2007: 2,9 Mrd. €,
in 2010: 3,1 Mrd. €

Федеральные земли
в 2007: 2,9 Mrd.€
в 2010: 3,1 Mrd.€

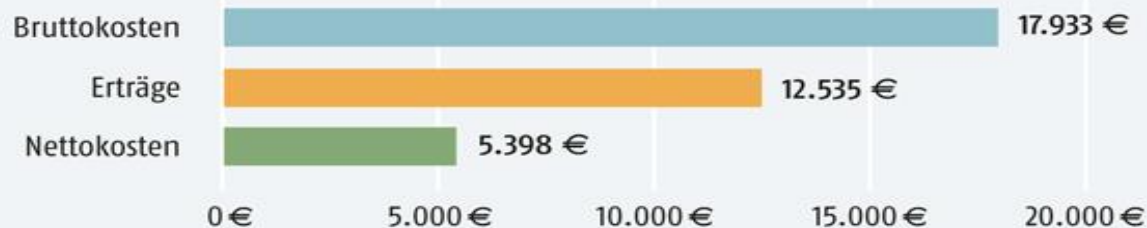

Доля держави 45%

Підприємства 55%

Abbildung 1: Bruttokosten, Erträge und Nettokosten pro Auszubildendem und Jahr (in Euro)

Загальні затрати,
доходи, вартість
підготовки на 1
учня /рік

ТПП і профспілки

Торгово-промислові палати:

- ❖ Консультують підприємства щодо навчання;
- ❖ Здійснюють підготовку інструкторів і персоналу;
- ❖ Перевіряють і сертифікують підприємства, що здійснюють підготовку за дуальною системою;
- ❖ Здійснюють аудит, перевірку виробничого навчання та арбітраж вирішення спорів між учнем і підприємством;
- ❖ Організують проміжні іспити;
- ❖ Підтримують підприємств під час пошуку учнів;
- ❖ Організують заходи.

Профспілки: узгоджують оплату учнів; контролюють виробниче навчання; беруть участь у розробці стандартів; входять до екзаменаційних комісій.

Переваги

- ❖ Зміст професійної освіти узгоджується сторонами
 - ❖ Виникають тісні партнерські взаємини
 - ❖ Виробничий процес не переривається на великі проміжки часу
 - ❖ На виробництві учні можуть відразу використовувати набуті знання
 - ❖ Гарантується уніфікований рівень підготовки кадрів під замовлення
-

Недоліки

- ❖ Навчальні програми не завжди узгоджуються з сезонністю
 - ❖ Іноді не вчасно подається навчальний матеріал
 - ❖ Недостатня готовність підприємств до навчання спричиняє недолік місць для учнів
 - ❖ Малі професійні школи не мають належної МТБ
 - ❖ Від мотивації підприємства коливається і якість навчання
-

Показники якості дуальної системи

- ❖ **Співпраця** політиків, бізнесу, соціальних партнерів (наприклад екзаменаційні комісії, стандарти, незалежна сертифікація);
 - ❖ **Навчання під час роботи;**
 - ❖ **Законодавча база** та визнання національних стандартів (свідоцтв палат);
 - ❖ **Кваліфікований персонал** (інструктори, викладачі);
 - ❖ **Інституційні дослідження** і консультування (щорічні звіти по проф. освіті **VİBİV**, стандарти);
 - ❖ Конкретний запит підприємств до професійної освіти.
-

ЩО РОБИТЬ ДУАЛЬНУ СИСТЕМУ ЕФЕКТИВНОЮ

Національна
система ПО
Нормативна рамка

Регламент
професії:
Рамковий план
Типова
програма

Незалежна оцінка
і сертифікація
випускників и пед.
кадрів

Регіональне право
Програми (2 частини)
Фінансування
Пед. кадри
Гарантії якості (моніторинг;
акредитація)

задоволення
потреб
роботодавців

підвищення
якості
підготовки
випускника

=

Етапи впровадження в Україні

- I етап 2012-2014: інформаційно-роз'яснювальна робота щодо впровадження дуальної системи проектом TVINNING
- II етап 2014-2015: розпорядження МОН України про проведення експерименту, підготовка програми, заявки експерименту, матеріально-технічної бази закладів; конкурс ПТНЗ щодо участі
- III етап 2015-2016: реалізація перших етапів експерименту
-

МЕТА ВПРОВАДЖЕННЯ ЕЛЕМЕНТІВ ДУАЛЬНОЇ СИСТЕМИ В УКРАЇНІ

усунути основний недолік традиційних форм і методів навчання майбутніх кваліфікованих робітників – розрив між теорією і практикою, освітою й виробництвом та підвищити якість підготовки кадрів з урахуванням вимог роботодавців в рамках організаційно-відмінних форм навчання

ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНІ БАЗИ

- ❖ Навчально-методичний кабінет професійно-технічної освіти у м. Києві
 - ❖ Навчально-методичний центр професійно-технічної освіти у Львівській області
 - ❖ Науково-методичний центр професійно-технічної освіти у Запорізькій області
 - ❖ Вище професійне училище № 33 м. Києва
 - ❖ Львівське вище професійне художнє училище
 - ❖ Державний навчальний заклад «Запорізьке машинобудівне вище професійне училище»
-

НОРМАТИВНА БАЗА

- ❖ **Наказ Міністерства освіти і науки України від 16.03.2015 № 298 “Про проведення дослідно-експериментальної роботи за темою “Професійна підготовка кваліфікованих робітників з використанням елементів дуальної системи навчання” на базі закладів професійно-технічної освіти та Програма дослідно-експериментальної роботи.**
 - ❖ **Наказ Департаменту освіти і науки Запорізької обласної державної адміністрації від 10.04.2015 № 0207 “Про проведення дослідно-експериментальної роботи за темою “Професійна підготовка кваліфікованих робітників з використанням елементів дуальної системи навчання” на базі закладів професійно-технічної освіти.**
 - ❖ **Наказ НМЦ ПТО у Запорізькій області від 27.04.2015 № 44 “Про проведення дослідно-експериментальної роботи за темою “Професійна підготовка кваліфікованих робітників з використанням елементів дуальної системи навчання”.**
 - ❖ **Наказ ДНЗ “Запорізьке машинобудівне вище професійне училище” від 15.04.2015 № 169/01-11 “Про проведення дослідно-експериментальної роботи за темою “Професійна підготовка кваліфікованих робітників з використанням елементів дуальної системи навчання”.**
-

2015 р. ЗАТВЕРДЖЕННЯ ПРОГРАМИ І ЗАЯВКИ ВСЕУКРАЇНСЬКОГО ЕКСПЕРИМЕНТУ

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

НАКАЗ

16 03 2015 р.

м. Київ

№ 298

Про проведення дослідно-експериментальної роботи за темою «Професійна підготовка кваліфікованих робітників з використанням елементів дуальної системи навчання» на базі закладів професійно-технічної освіти

Відповідно до пунктів 2.5, 2.7, 2.10 Положення про порядок здійснення інноваційної освітньої діяльності, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 07 листопада 2000 року № 522, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 26 грудня 2000 року за № 946/5167 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України від 30 листопада 2012 року № 1352, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 18 грудня 2012 року за № 2111/22423), підтримуючи пропозицію Федерації роботодавців України від 03 лютого 2015 року № 01-1-049, враховуючи клопотання Департаменту освіти і науки, молоді та спорту виконавчого органу Київської міської ради (КМДА) від 19 січня 2015 року № 0632-24, Департаменту освіти і науки Львівської обласної державної адміністрації від 20 січня 2015 року № 7-19, Департаменту освіти і науки Запорізької обласної державної адміністрації від 20 січня 2015 року № 01-13/0063, висновки науково-методичної комісії з професійної педагогіки, психології та змісту професійно-технічної освіти Науково-методичної ради з питань освіти Міністерства освіти і науки України від 20.02.2015 (протокол № 7), з метою наукового обґрунтування та експериментальної перевірки якості професійної підготовки майбутніх кваліфікованих робітників з використанням елементів дуальної системи навчання

НАКАЗУЮ:

1. Затвердити як такі, що додаються:

1.1. Заявку на проведення дослідно-експериментальної роботи за темою «Професійна підготовка кваліфікованих робітників з використанням елементів дуальної системи навчання» на базі Навчально-методичного кабінету професійно-технічної освіти у м. Києві, Навчально-методичного центру професійно-технічної освіти у Львівській області, Науково-методичного центру

професійно-технічної освіти у Запорізькій області, Вищого професійного училища № 33 м. Києва, Львівського вищого професійного художнього училища, Державного навчального закладу «Запорізьке машинобудівне вище професійне училище» на 2015-2018 роки.

1.2. Програму дослідно-експериментальної роботи на 2015-2018 роки.

2. Визначити координаторами проведення дослідно-експериментальної роботи:

від Міністерства освіти і науки України – директора департаменту професійно-технічної освіти Супруна В. В.;

від Федерації роботодавців України – директора департаменту розвитку трудового потенціалу та корпоративної соціальної відповідальності Колишка Р. А. (за згодою).

3. Надати статус експериментального закладу всеукраїнського рівня:

Навчально-методичному кабінету професійно-технічної освіти у м. Києві; Навчально-методичному центру професійно-технічної освіти у Львівській області;

Науково-методичному центру професійно-технічної освіти у Запорізькій області;

Вищому професійному училищу № 33 м. Києва; Львівському вищому професійному художньому училищу;

Державному навчальному закладу «Запорізьке машинобудівне вище професійне училище».

4. Інституту модернізації змісту освіти (Вяткіна Н. Б.) надавати науково-методичну допомогу педагогічним колективам експериментальних закладів у проведенні дослідно-експериментальної роботи.

5. Департаменту освіти і науки, молоді та спорту виконавчого органу Київської міської ради (КМДА) (Фіданян О. Г.), Департаменту освіти і науки Львівської обласної державної адміністрації (Небожук О. І.), Департаменту освіти і науки Запорізької обласної державної адміністрації (Захарчук В. М.) сприяти експериментальним навчальним закладам у забезпеченні необхідних умов для організації і проведення дослідно-експериментальної роботи.

6. Експериментальним закладам звітувати у письмовій формі про завершення відповідних етапів дослідно-експериментальної роботи Інституту модернізації змісту освіти.

7. Комісії з професійної педагогіки, психології та змісту професійно-технічної освіти Науково-методичної ради з питань освіти Міністерства освіти і науки України заслуговувати звіти про завершення відповідних етапів дослідно-експериментальної роботи.

8. Контроль за виконанням цього наказу залишаю за собою.

Заступник Міністра

П. Б. Полянський

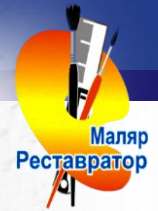
ОРИГІНАЛОМ
ОРИГІНО

Завдання констатувального етапу експерименту (2015 р.)

- ❖ 1. **Вивчення зарубіжного досвіду** підготовки кваліфікованих робітників за дуальною системою навчання та широка інформаційна кампанія (пед. ради, відеоконф., семінари).
 - ❖ 2. **Аналіз потреб ринку праці, визначення професій експерименту.**
 - ❖ 3. **Створення банку даних активних роботодавців, круглі столи** щодо обговорення очікувань, намірів та проблем сторін, закріплення договорами намірів.
 - ❖ 4. **Активна профорієнтація в експериментальні групи (конкурс).**
 - ❖ 5. **Стажування педагогічних працівників ПТНЗ та керівників (інструкторів) структурних навчальних підрозділів підприємств** щодо особливостей використання елементів дуальної системи.
 - ❖ 6. **Підготовка МТБ до проведення експерименту.**
 - ❖ 7. **Розроблення з роботодавцями навчально-плануючої документації**, вилучення застарілого змісту, дублюючих елементів, введення навчальних модулів на вимогу роботодавців, узгодження експериментальних планів МОН України 30/70) та початок навчально-виробничого процесу в експериментальних **навчальних групах**.
 - ❖ 8. **Підготовка навчально-виробничої бази на підприємствах** та початок практично-виробничого процесу на робочих місцях.
-

SWOT - аналіз

ВНУТРІШНЄ СЕРЕДОВИЩЕ	Слабкі сторони Weaknesses	<ol style="list-style-type: none">1. Недостатність фінансування на оновлення матеріально-технічної бази2. Відсутність ефективної системи стимулювання учасників експериментальної роботи.
	Сильні сторони Strengths	<ol style="list-style-type: none">1. Кадрове забезпечення навчального процесу2. Відповідність змісту навчальних програм підготовки кваліфікованих робітників потребам виробництва, вимогам роботодавців, особливостям регіонального ринку праці; гнучкість і варіативність навчальних програм.3. Участь роботодавців в організації навчального процесу.

SWOT - аналіз

ЗОВНІШНЄ СЕРЕДОВИЩЕ	Можливості Opportunities	<ol style="list-style-type: none">1. Використання інноваційних виробничих технологій.2. Стажування педагогічних працівників на промислових підприємствах.3. Зменшення терміну адаптації випускника до умов виробництва
	Загрози Threats	<ol style="list-style-type: none">1. Відсутність довгострокового моніторингу ринку праці.2. Можливість припинення діяльності підприємств-учасників експерименту.3. Міграційні процеси, що зменшують можливість аналізу закріплення випускників на підприємствах, де вони проходили професійно-практичну підготовку

ДОГОВОРИ З СОЦІАЛЬНИМИ ПАРТНЕРАМИ

Практика на підприємстві групи №103

№ з/п	Назва підприємства, організації	Назва закладу (кафе, ресторан)	Місце розташування (дислокації)	Кількість учнів
1	ТОВ ПХ Груп	Пузата Хата	м. Київ, Метро «Шулявська»	4
	ТОВ ПХ Груп	Пузата Хата	м. Київ, Ж/д вокзал «Південний»	5
	ТОВ ПХ Груп	Пузата Хата	м. Київ, Метро «Лук»янівська»	3
	ТОВ ПХ Груп	Пузата Хата	м. Київ, вул. Басейна, 1/2	3
	ТОВ ПХ Груп	Пузата Хата	м. Київ, Конtrakтова площа	5
	ТОВ ПХ Груп	Пузата Хата	м. Київ, Оболонь, ТК «Skai Moll»	1
2	ПП «Кафе Роксолана»	Трапезна Академія	м. Київ, Конtrakтова площа	2
	ПП «Кафе Роксолана»	Кафе «Самобранка»	м. Київ, вул. Толстого, 57	1
	ПП «Кафе Роксолана»	Кафе Трапезна	м. Київ, вул. Суворова, 4	1
3	ТОВ «РосБай»	Р-н Фігаро	м. Київ, бул. І. Лепсе, 4	2
4	ПП Мамаєва Слобода	Р-н Мамаєва слобода	м. Київ, вул. М. Донця, 2	2
5	ПП Ашан Україна Гіпермаркет	Відділ готової продукції	м. Київ, вул. Дорога Кільцева, 4	2
6	Купер Паб	Кафе Купер Паб	м. Київ, вул. Вел. Житомирська, 15 в	2
7	ТОВ Теремок	Р-н Опанас	м. Київ, вул. Терещенківська, 10	1
8	ФОП Гуртова М. О.	Р-н «Елка»	м. Буча, вул. Вагутаїна, 3а	1
9	ТОВ НК Плюс	Кафе «АКaгі»	м. Київ, вул. Симиренко, 1	1
10	ФОП Шулухіна Н. В.	Р-н «Мамамія»	м. Київ, вул. Мала Житомирська	1

Підприємства – замовники кадрів

Назва підприємства	Кількість учнів
ТОВ Мережа Козирна карта	0
ТОВ ресторан Караван	0
ФОП Данильченко О.Г.	1
ФОП Боярська О.С.	2
ФОП Шкурат Т.О.	1
ФОП Захарченко Н.А.	2
ФОП Буряк В.В.	1
КП Громадське харчування	1
ТОВ Нова земля	1
СПД Кулібаба Ю.М.	1
ТОВ Агро–Дім	1
ФОПК от О.М.	2
ФОП Ковальчук Т.О.	1
ФОП Жук В.В.	1
ПП кафе Роксолана	3
ФОП Швець М.І.	1
ТОВ Епіцентр К	1
ПП Омега фуд	1
ФОП Алексєєв А.О.	1
ТОВ Аладін	1
ФОП Шелухіна М.В.	1
ФОП Копка Г.В.	1
ФОП Гудименко О.Ю.	1
ФОП Максименко М.В.	1

БАЗОВІ ПІДПРИЄМСТВА:

- ПП «Архітектурна майстерня «РЕНЕСАНС»
- ПАТ «Львів-Реставрація»
- ПП «Пальметтабуд»
- ТзОВ БК «Добробуд»
- КП «Центр Комплекс»
- ПАТ «Фірма «Нафтогазбуд»

Засідання творчих і координаційних груп

Департамент професійно-технічної освіти Міністерства освіти і науки України

Федерація роботодавців України Інституту професійних кваліфікацій

Фонд ім. Фрідріха Еберта в Україні

Засідання координаційної групи дослідно-експериментальної роботи Всеукраїнського рівня «Професійна підготовка кваліфікованих робітників з використанням елементів дуальної системи навчання»

Дата проведення 22 жовтня 2015 року

Місце проведення Вище професійне училище № 33 03680, м. Київ, вул. Дорога Кільцева, 4-а тел. (044) 274-12-48; тел. (044) 406-43-49.

Організатори: Департамент професійно-технічної освіти Міністерства освіти і науки України 01601, м. Київ, бул. Т. Шевченка, 16 тел.: (044) 287-82-11 контактна особа: В'ячеслав Супрун
Інститут професійних кваліфікацій 01030, м. Київ, вул. М. Коцюбинського, 1 тел.: (044) 251-70-21 контактна особа: Родіон Колишко e-mail: office@ipq.org.ua www.ipq.org.ua

Представництво

Робоча група професії «Кухар» за дуальною системою:

Мірошниченко Катерина Борисівна – директор Навчально-методичного кабінету професійно-технічної освіти у м. Києві

Бадалян Айказ Феліксович шеф – кухар ресторану «Караван» мережі «Козирна карта»

Наконечний Петро Семенович – директор Вишого професійного училища №33 м. Києва

Моторний Микола Миколайович – заступник директора з методичної роботи Вишого професійного училища №33

Клюковська Людмила Олександрівна – старший майстер Вишого професійного училища №33 м. Києва, спеціаліст вищої категорії, старший викладач

Косенко Світлана Вікторівна – старший майстер Вишого професійного училища №33 м. Києва, спеціаліст вищої категорії

Гараскевич Олена Володимирівна – методист Вишого професійного училища №33 м. Києва, спеціаліст першої категорії

Собецька Олена Борисівна – майстер виробничого навчання I категорії, викладач вищої категорії Вишого професійного училища №33 м. Києва

Івашенко Анастасія Вікторівна – спеціаліст вищої категорії, викладач Вишого професійного училища №33 м. Києва

Денисенко – Жукова Руслана Валентинівна – спеціаліст другої категорії, викладач Вишого професійного училища №33 м. Києва

Кузнєцова Світлана Миколаївна – спеціаліст першої категорії, викладач Вишого професійного училища №33 м. Києва

Пузанова Жанна Олександрівна – спеціаліст вищої категорії, старший викладач, викладач Вишого професійного училища №33 м. Києва

Участь у науково-методичних заходах Всеукраїнського рівня

Навчальний семінар **Проекту *Twinning*** на тему «Система дуального навчання та залучення соціальних партнерів» проходив 19-20 листопада 2014 року в Київському професійно-педагогічному коледжі імені Антона Макаренка.

Від Запорізької області в семінарі брали участь: представник роботодавців - заступник начальника управління кадрів АТ «Мотор Січ» Тишечко В.В., директор НМЦ ПТО у Запорізькій області Паржницький О.В. та заступник директора з навчально-виробничої роботи ДНЗ «Запорізьке МВПУ» Шулєпина Г.Ю.

Відеоконференція м. Києва та м. Запоріжжя

Проект: Дослідно-експериментальна робота Всеукраїнського рівня за темою «Професійна підготовка кваліфікованих робітників з використанням елементів дуальної системи навчання».

Дата: 25 березня 2015 р.

Мета: Обговорення завдань дослідно-експериментальної роботи.

Засідання творчих груп у НМЦ ПТО у Запорізькій області

**Затвердження та погодження
експериментальної навчально-
плануючої документації.**

**Обговорення питань щодо проведення
анкетування учнів експериментальної
групи, педагогічних працівників та
роботодавців.**

О Н О В Л Е Н Н Я М А Т Е Р І А Л Ь Н О - Т Е Х Н І Ч Н О Ї Б А З И

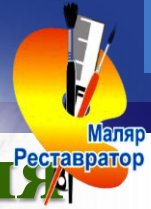

З 2008 року у ДНЗ «Львівське вище професійне художнє училище» реалізується німецько-український проект з модернізації на базі закладу професій: «Рестауратор виробів з дерева, столяр», «Рестауратор декоративно-художніх фарбувань, маляр» та їх гармонізація зі стандартами західноєвропейського рівня, доповнення професійного навчання освітньо-кваліфікаційним рівнем «молодший спеціаліст»

Учасники проекту:

- Фонд ім. Ебергарда Шьока, ФРН;
- Фонд Г. Рогуша, ФРН;
- ТзОВ «Німецьке Товариство з міжнародного співробітництва (GIZ). Проект «Комунальний розвиток та санації історичної частини міста Львова»;
- Департамент освіти і науки Львівської обласної державної адміністрації;
- ДНЗ «Львівське вище професійне художнє училище»

Проведено реконструкцію майстерень виробничого навчання

реста
малляр

Проведено реконструкцію кабінетів теоретичного навчання

рест
малляр

Матеріально-технічна база виробничих майстерень ДНЗ «Запорізьке МВПУ»

На підготовчому етапі було оновлено ріжучий та вимірювальний інструменти, відремонтовано всі верстати.

Психолого-педагогічний супровід

10 вересня 2015 рік

Учням експериментальних груп організовуються екскурсії на підприємство та в музей ПАТ «Мотор Січ», під час яких вони мають змогу спілкуватися з передовиками та новаторами підприємства.

10 вересня 2015 рік

Експериментальні навчальні плани

Інтегрований робочий навчальний план за професією: 5122 кухар 4-го розряду

№ п/п	Предмети	Державний стандарт	Дуальна система	К-ть годин			
				3	3	4	4
1.	Загально професійна підготовка	98	95	59	57	39	38
1.1	Інформаційні технології	27	21	17	9	10	12
1.2	Основи трудового законодавства	27	18	17	8	10	10
1.3	Основи галузевої економіки	28	20	17	12	11	8
1.4	Правила дорожнього руху	16	-	8	-	8	-
1.5	Фізична культура і здоров'я		36		28		8
2.	Професійно-теоретична підготовка	633	412	266	156	367	256
2.1	Технологія приготування їжі	312	166	102	56	210	110
2.2	Товарознавство продовольчих товарів	-	51	-	22	-	29
2.3	Устаткування підприємств харчування	110	59	70	26	40	33
2.4	Гігієна та санітарія виробництва	42	27	27	14	15	13
2.5	Фізіологія харчування	28	18	-	-	28	18
2.6	Організація виробництва та обслуговування	69	43	27	14	42	29
2.7	Облік, калькуляція та звітність	27	18	10	8	17	10
2.8	Охорона праці	45	30	30	16	15	14
3.	Професійно-практична підготовка	1212	1532	547	565	665	967
3.1	Виробниче навчання	456	552	204	222	252	330
	- в майстернях	-	72		72		-
	- на виробництві	-	480		150		330
3.2	Виробнича практика	756	981	343	343	413	638
4.	Предмети, що вільно обираються	45	45	45	15		30
4.1	Іноземна мова за проф.спрямуванням	-	14		-		14
4.2	Етика та психологія	-	15		15		-
4.3	Кухня народів світу	-	16		-		16
5.	Державна атестація та інші форми контролю	14	14	7	7	7	7
6.	Консультації	40	-	20		20	
7.	Загальний обсяг навчального часу	2160	2098	944	800	1098	1298

ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ РОБОЧИХ НАВЧАЛЬНИХ ПЛАНІВ І ПРОГРАМ

Робоча навчальна програма з дисципліни «Технологія приготування їжі»

Тема Держ стандарт	Всього	ЛНР	Тема Дуальна система	Всього	ЛНР
Вступ. Хімічний склад продуктів харчування	10		Вступ.	1	
Овочі, гриби: обробка, продукти їх переробки	14	4	Овочі, гриби: обробка, продукти їх переробки	4	
Риба: обробка, технологія приготування напівфабрикатів	12	4	Риба: обробка, технологія приготування напівфабрикатів	4	
М'ясо, птиця, дичина, субпродукти: обробка, технологія приготування напівфабрикатів	16	4	М'ясо, птиця, дичина, субпродукти: обробка, технологія приготування напівфабрикатів	5	
Теплова кулінарна обробка продуктів	6		Теплова кулінарна обробка продуктів	2	
Крупи, бобові, макаронні вироби: обробка, технологія приготування страв	10	4	Крупи, бобові, макаронні вироби: обробка, технологія приготування страв	9	3
Технологія приготування супів	14	4	Технологія приготування супів	9	3
Яйця, яєчні продукти: обробка, технологія приготування страв	4		Технологія приготування напівфабрикатів з риби, морепродуктів	5	
Технологія приготування страв з овочів	8	4	Технологія приготування напівфабрикатів з м'яса, птиці, субпродуктів	10	
Технологія приготування прісного тіста та виробів з нього	8	4	Яйця, яєчні продукти, сир: обробка, технологія приготування страв з яєць та сиру.	7	3
Всього годин на 3 розряд:	102	28	Всього годин на 3 розряд	56	9
Технологія приготування напівфабрикатів з риби, морепродуктів	8		Технологія приготування страв з овочів та грибів	1	4
Технологія приготування напівфабрикатів з м'яса, птиці, субпродуктів	18		Технологія приготування супів	15	5
Технологія приготування супів	22	6	Технологія приготування соусів	11	4
Технологія приготування соусів	12	4	Технологія приготування страв з риби, морепродуктів	16	5
Технологія приготування страв з овочів і грибів	12	6	Технологія приготування страв з м'яса, птиці, субпродуктів	17	5
Технологія приготування страв з яєць та сиру	6	2	Технологія приготування холодних страв і закусок	16	5
Технологія приготування страв з круп, бобових і макаронних виробів	8	4	Технологія приготування солодких страв і напоїв	11	4
Технологія приготування страв з риби, морепродуктів	22	6	Технологія приготування тіста та виробів з нього	13	4
Технологія приготування страв з м'яса, птиці, субпродуктів	34	6	Всього:	110	36
Технологія приготування холодних страв і закусок	26	8			
Технологія приготування солодких страв і напоїв	22	6			
Технологія приготування тіста та виробів з нього	20	6			
Всього годин на 4 розряд:	210	54			
ВСЬОГО	312	82	ВСЬОГО	166	45

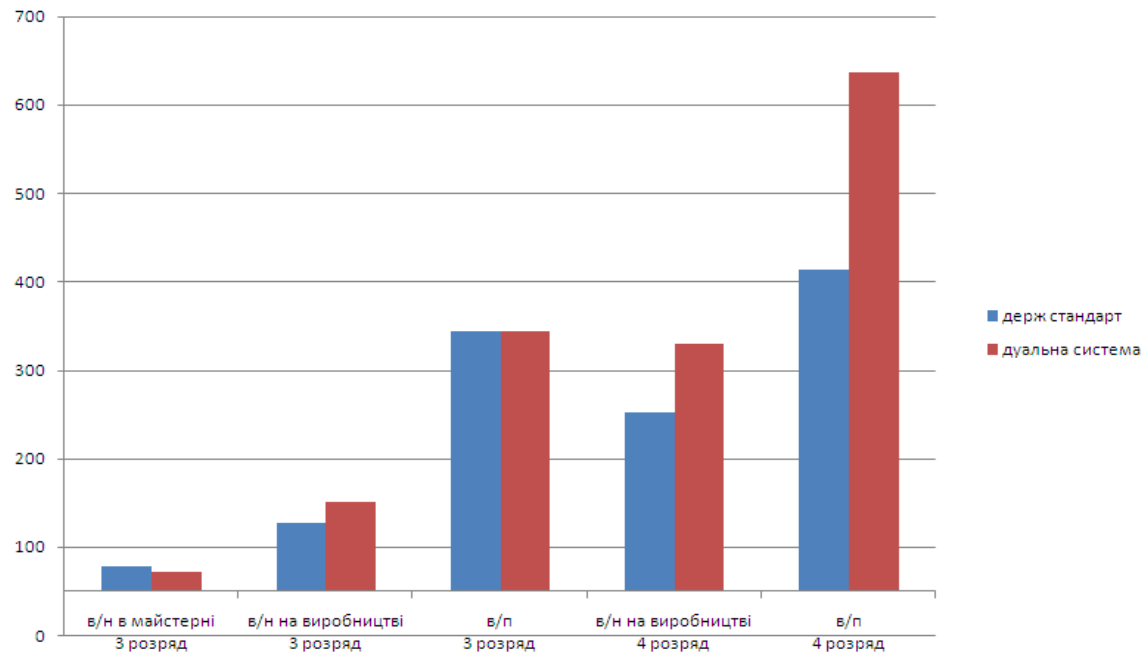
В ПОРІВНЯННІ ДУАЛЬНА СИСТЕМА ДО ДЕРЖАВНОГО СТАНДАРТУ Кухар 4 розряду

Предмети	Держ. Стандарт (год.)	Дуальна система (год.)	Різниця (год.)
Загальний обсяг навчального часу	2093	2093	–
Професійно – практична підготовка	1262 (60,2%)	1546 (73,8%)	+ 284 (13,6%)
Загально – професійна підготовка	162 (7,7%)	90 (4,3%)	– 72 (3,4%)
Професійно — теоретична підготовка	669 (31,9%)	457 (21,8%)	– 212 (10,2%)

**Робоча навчальна програма
«виробниче навчання»**

<i>Держ стандарт</i>	<i>К-ть годин</i>	<i>Дуальна система</i>	<i>К-ть годин</i>
Виробниче навчання в майстерні	78	Виробниче навчання в майстерні	72
Виробниче навчання на виробництві	126	Виробниче навчання на виробництві	150
Виробнича практика	343	Виробнича практика	343
Всього годин на 3 розряд	541	Всього годин на 3 розряд	565
Виробниче навчання на виробництві	252	Виробниче навчання на виробництві	330
Виробнича практика	413	Виробнича практика	637
Всього годин на 4 розряд	665	Всього годин на 4 розряд	967
ВСЬОГО	1212	ВСЬОГО	1532

Порівняльний аналіз кількості годин

Контингент учнів в групі за дуальною системою

Кількість учнів на 01.09.2015		Кількість учнів на 01.01.2017		Достроковий випуск		Відраховані з навчального закладу	
Державне замовлення	Комерційне замовлення	Державне замовлення	Комерційне замовлення	Державне замовлення	Комерційне замовлення	Державне замовлення	Комерційне замовлення
30	7	24	3	2	1	4	3

Загальний фонд економії годин теоретичного навчання

Державний стандарт (год.)	Дуальна система (год.)	Різниця (год.)	Економія
831	547	284	14717,51 грн.

Порівняльний аналіз коштів отриманих на виробничій практиці

	I рік навчання	II рік навчання	за курс навчання	різниця
Група за дуальною системою	79131,00 грн.	61806,00 грн.	140937,00 грн.	+50560,00 грн.
Група за державним стандартом	58283,00 грн.	32094,00 грн.	90377,00 грн.	

Розробка

робочого експериментального навчального плану

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ЗАТВЕРЖЕНО
 Міністерство освіти та науки України
 В.В. Кравчук
 2015 р.

РОБОЧИЙ ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН
ДЕРЖАВНОГО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ «ЛЮБИТСЬКЕ МАШИНОБУДІВНЕ ВИВЧЕННЯ ПРОФЕСИОНАЛЬНО-ТЕХНІЧНОЇ
ПІДГОТОВКИ ІНЖЕНЕРІВ МАШИНОБУДІВНОГО ПІДПРИЄМСТВА НА ОСНОВІ ЛІній ШКОЛИ ОСВІТИ
 за професією 8211 «Точар» 3,3,4,5 рівня

Тривалість навчання: II семестр – до 1,5 ро (раз 21 тижня)
 III семестр – до 0,5 ро (8 тижнів)

І. Графік навчального процесу

Квартал	Семестр	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	II	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
2	III	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12

II. План навчання за навчальним часом (в годинах)

№	Назва навчального модуля	Навчальний час (в годинах)	Діагностичні завдання		Середня кількість годин на один навчальний модуль		Кількість годин на один навчальний модуль	
			Теоретичні	Практичні	Теоретичні	Практичні		
1	Підприємство	24	24	0	24	0	0	
2	Професія	24	24	0	24	0	0	
3	Технологічна карта	24	24	0	24	0	0	
4	Технічна документація	24	24	0	24	0	0	
5	Технологічне виробництво	24	24	0	24	0	0	

V. План навчального процесу

Модуль	Назва модуля	Кількість годин	Кількість годин
1	Підприємство	24	24
2	Професія	24	24
3	Технологічна карта	24	24
4	Технічна документація	24	24
5	Технологічне виробництво	24	24

VI. Пояснення до робочого навчального плану

Робочий експериментальний навчальний план розроблено відповідно до З. 277/14-189-ДВ від 04.06.14 р. в частині 1 статті 11 Закону України «Про освіту» та інших нормативних актів. На виконання статті 11 Закону України «Про освіту» та інших нормативних актів.

Робочий експериментальний навчальний план розроблено відповідно до З. 277/14-189-ДВ від 04.06.14 р. в частині 1 статті 11 Закону України «Про освіту» та інших нормативних актів.

Робочий експериментальний навчальний план розроблено відповідно до З. 277/14-189-ДВ від 04.06.14 р. в частині 1 статті 11 Закону України «Про освіту» та інших нормативних актів.

Робочий експериментальний навчальний план розроблено відповідно до З. 277/14-189-ДВ від 04.06.14 р. в частині 1 статті 11 Закону України «Про освіту» та інших нормативних актів.

III. ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ

Назва навчального модуля	Навчальний час (в годинах)	II семестр						III семестр						Всього
		Тривалість модуля	II семестр					Тривалість модуля	III семестр					
			Теоретичні	Практичні	Самостійні	Відвідування	Діагностика		Теоретичні	Практичні	Самостійні	Відвідування	Діагностика	

1. Професія

1.1. Професія та професійні дії	24	24	24	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	24
1.2. Значення професії в економіці	24	24	24	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	24
1.3. Значення професії в суспільстві	24	24	24	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	24
1.4. Значення професії в історії	24	24	24	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	24

2. Технологічна карта

2.1. Технологічна карта	24	24	24	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	24
2.2. Технологічна карта	24	24	24	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	24

3. Технічна документація

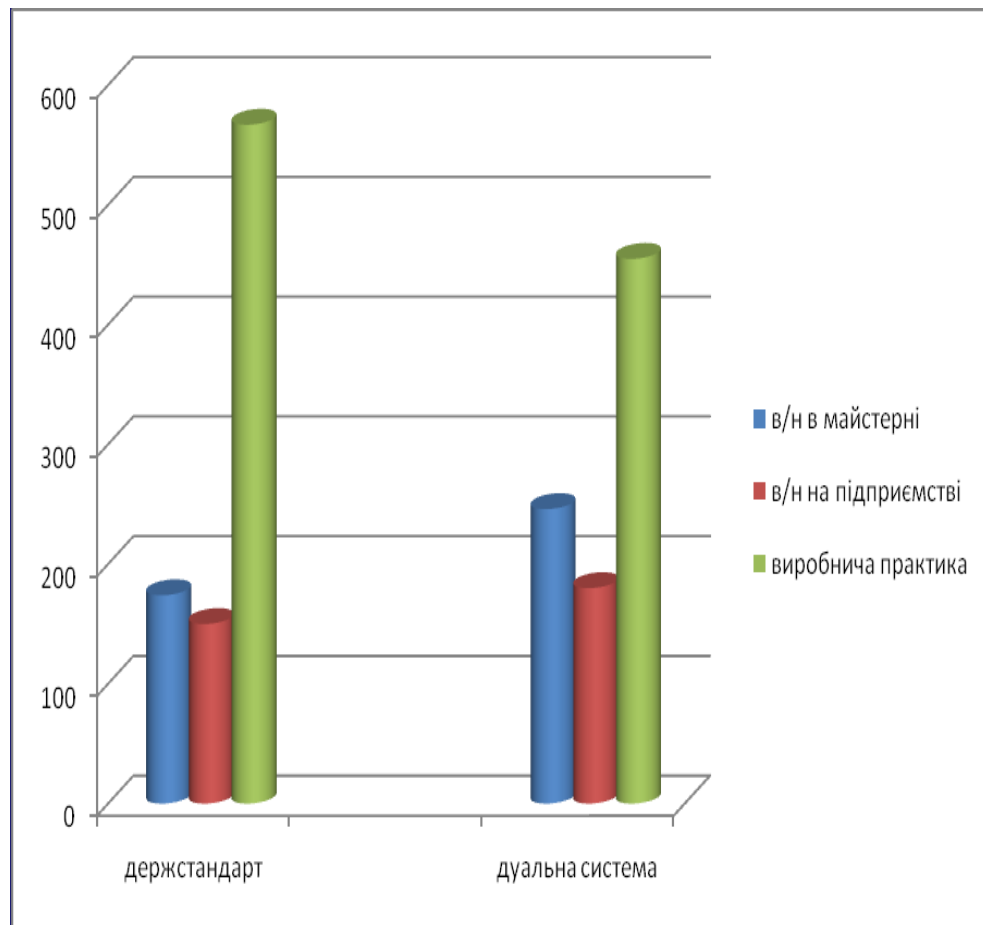
3.1. Технічна документація	24	24	24	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	24
3.2. Технічна документація	24	24	24	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	24

4. Технологічне виробництво

4.1. Технологічне виробництво	24	24	24	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	24
4.2. Технологічне виробництво	24	24	24	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	24

У робочому експериментальному навчальному плані забезпечено реалізацію співвідношення навчальних годин теоретичної та практичної підготовки у відповідності 30:70.

ЗМІНИ ОБСЯГІВ НАВЧАЛЬНОГО ЧАСУ ВИРОБНИЧОГО НАВЧАННЯ В МАЙСТЕРНЯХ, НА ПІДПРИЄМСТВІ Й ВИРОБНИЧОЇ ПРАКТИКИ

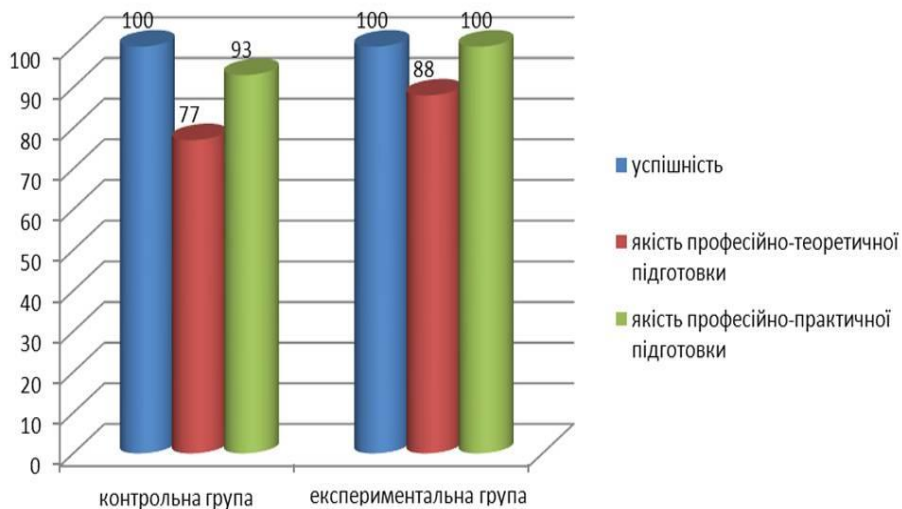

Навчальний заклад при розробці експериментального робочого навчального плану та графіку навчального процесу врахував побажання роботодавця і скоригував обсяги бюджетного часу виробничого навчання в майстернях навчального закладу, на підприємстві й виробничій практиці.

У навчальному плані було об'єднано план підготовки кваліфікованих робітників за професією «Токар» II та III розрядів (на підприємстві незначна кількість робіт II розряду).

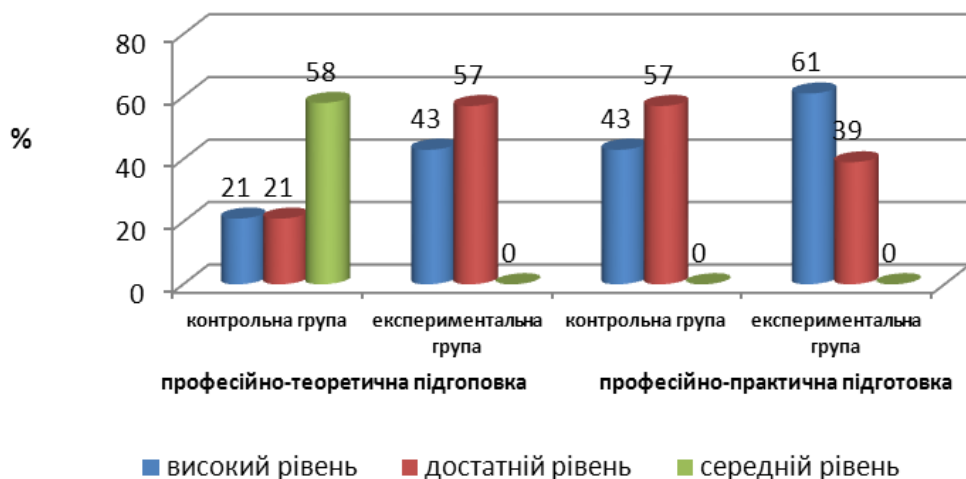

Аналіз досягнень учнів за результатами першого року навчання

- Успішність як у контрольній, так і в експериментальній групі становить 100%, тобто всі учні встигають опанувати навчальні плани та програми.
- Показник якості отриманих знань з професійно-теоретичної підготовки в експериментальній групі збільшився на 11% у порівнянні з показником якості у контрольній групі та становить 88%.
- Показник якості знань з професійно-практичної підготовки в експериментальній групі збільшився на 7% у порівнянні з показником якості в контрольній групі та становить 100%.

Навчальні досягнення учнів за результатами проміжної кваліфікаційної атестації

- Третій кваліфікаційний розряд за наслідками проміжної кваліфікаційної атестації отримали всі учні як у контрольній групі, так і в експериментальній.

- В експериментальній групі учнів з середнім рівнем знань немає, а у контрольній групі відсоток таких учнів становить більше половини – 58%.

- Високий рівень навчальних досягнень в експериментальній групі з професійно-теоретичної підготовки мають у два рази більше учнів, ніж у контрольній групі – 43%.

- Частка достатнього рівня навчальних досягнень з професійно-теоретичної підготовки в експериментальній групі становить 57%, що на 36% більше, ніж у контрольній групі.

- Частка учнів з високим рівнем знань з професійно-практичної підготовки у експериментальній групі на 18% більша, ніж у контрольній групі і складає 61%

ФОРМУВАЛЬНИЙ ЕТАП (2016)

- ❖ **1. Виявлення організаційно-педагогічних умов ефективної організації навчально-виробничого процесу з використанням елементів дуальної системи навчання.**
 - ❖ **2. Апробація та коригування експериментальних робочих навчальних планів,** програм навчальних модулів та дисциплін з включенням елементів дуальної системи навчання.
 - ❖ **3. Розроблення методичних рекомендацій** стосовно створення робочих навчальних планів, програм навчальних модулів та дисциплін з використанням елементів дуальної системи навчання.
 - ❖ **4. Підготовка пропозицій з оновлення нормативно-правових актів** щодо організації навчально-виробничого процесу з використанням дуальної системи навчання.
 - ❖ **5. Проведення заходів з питань мультиплікації досвіду.**
 - ❖ **6. Підготовка звіту** про результати формувального етапу дослідно-експериментальної роботи.
-

ДОРОЖНЯ КАРТА

(план-графік)

виконання програми дослідно-експериментальної роботи за темою
«Професійна підготовка кваліфікованих робітників з використанням елементів дуальної системи навчання»
другий етап: формувальний (2016 – 2017 рр.)

№ з/п	Назва виду робіт щодо реалізації завдань експерименту	2016										2017				
		місяць										місяці				
		03	04	05	06	07	08	09	10	11	12	01	02			
1	Проведення педагогічних рад в рамках експериментальної роботи на тему «Основні завдання дослідно-експериментальної роботи в 2016 р.»	ПТМЗ	ПТМЗ													
2	Актуалізація й конкретизація завдань у творчих робочих групах щодо реалізації ідей експерименту			РД ПТМЗ						РД ПТМЗ						
3	Апробація та коригування (за необхідності) експериментальних робочих навчальних планів, програм навчальних модулів та навчальних предметів із включенням елементів дуальної системи навчання	РД ПТМЗ	РД ПТМЗ	РД ПТМЗ	РД ПТМЗ	РД ПТМЗ	РД ПТМЗ									
4	Проведення анкетування педагогічних працівників, роботодавців, учнів в рамках тематиси експерименту								РД ПТМЗ	РД ПТМЗ						
5	Розроблення методичних рекомендацій щодо створення робочих навчальних планів та програм з використанням елементів дуальної системи навчання															
6	Визначення організаційно-							РД	РД	РД	РД	РД				

I
ДОРОЖНЯ КАРТА
(план-графік)
виконання програми дослідно-експериментальної роботи за темою
«Професійна підготовка кваліфікованих робітників з використанням елементів дуальної системи навчання»
другий етап: формувальний (2016 – 2017 рр.)

№ з/п	Назва виду робіт щодо реалізації завдань експерименту	2016										2017				
		місяць										місяці				
		03	04	05	06	07	08	09	10	11	12	01	02			
1	Проведення педагогічних рад в рамках експериментальної роботи на тему «Основні завдання дослідно-експериментальної роботи в 2016 р.»	ПТМЗ	ПТМЗ													
2	Актуалізація й конкретизація завдань у творчих робочих групах щодо реалізації ідей експерименту			РД ПТМЗ						РД ПТМЗ						
3	Апробація та коригування (за необхідності) експериментальних робочих навчальних планів, програм навчальних модулів та навчальних предметів із включенням елементів дуальної системи навчання	РД ПТМЗ	РД ПТМЗ	РД ПТМЗ	РД ПТМЗ	РД ПТМЗ	РД ПТМЗ									
4	Проведення анкетування педагогічних працівників, роботодавців, учнів в рамках тематиси експерименту								РД ПТМЗ	РД ПТМЗ						
5	Розроблення методичних рекомендацій щодо створення робочих навчальних планів та програм з використанням елементів дуальної системи навчання															
6	Визначення організаційно-							РД	РД	РД	РД	РД				

№ з/п	Назва виду робіт щодо реалізації завдань експерименту	2016										2017				
		місяць										місяці				
		03	04	05	06	07	08	09	10	11	12	01	02			
1	Проведення педагогічних рад в рамках експериментальної роботи на тему «Основні завдання дослідно-експериментальної роботи в 2016 р.»	ПТМЗ	ПТМЗ													
2	Актуалізація й конкретизація завдань у творчих робочих групах щодо реалізації ідей експерименту			РД ПТМЗ						РД ПТМЗ						
3	Апробація та коригування (за необхідності) експериментальних робочих навчальних планів, програм навчальних модулів та навчальних предметів із включенням елементів дуальної системи навчання	РД ПТМЗ	РД ПТМЗ	РД ПТМЗ	РД ПТМЗ	РД ПТМЗ	РД ПТМЗ									
4	Проведення анкетування педагогічних працівників, роботодавців, учнів в рамках тематиси експерименту								РД ПТМЗ	РД ПТМЗ						
5	Розроблення методичних рекомендацій щодо створення робочих навчальних планів та програм з використанням елементів дуальної системи навчання															
6	Визначення організаційно-							РД	РД	РД	РД	РД				

№ з/п	Назва виду робіт щодо реалізації завдань експерименту	2016										2017				
		місяць										місяці				
		03	04	05	06	07	08	09	10	11	12	01	02			
10	Результати ревізій державних реєстрацій															
11	Розроблення плану про реалізацію формульованої мети дослідно-експериментальної роботи															
12	Обговорення плану про реалізацію формульованої мети дослідно-експериментальної роботи на засіданні педагогічних рад в рамках експерименту															
13	Обговорення в рамках другого етапу експерименту на засіданні Радуно-інформаційної ради в рамках експерименту освіти і науки України															

РД (робочий)
ПТМЗ
ММЦ ПТО
ІЗСО
МОМ

Директор загальної професійної школи Міністерства освіти і науки України

ПТО МЛШ
ПТО МЛШ

Директор загальної професійної школи Міністерства освіти і науки України

М.С. Климачов

Т.А. Козлова

АНКЕТУВАННЯ УЧАСНИКІВ ЕКСПЕРИМЕНТУ 2016 р.

АНКЕТА

ДЛЯ ОПИТУВАННЯ РОБОТОДАВЦІВ,

які беруть участь у дослідно-експериментальній роботі за темою «Професійна підготовка кваліфікованих робітників з використанням елементів дуальної системи навчання»

Назва підприємства: _____

Прізвище, ім'я, по батькові, учасника анкетування _____

Посада _____

1. До якої форми власності належить Ваше підприємство?

- 1 державної
- 2 комунальної
- 3 приватної
- 4 інше

2. До якої організаційно-правової форми належить Ваше підприємство?

- 1 відкрите акціонерне
- 2 закрите акціонерне
- 3 колективне підприємство
- 4 державне підприємство
- 5 приватне підприємство

2. Який основний вид діяльності здійснює Ваше підприємство?

- 1 виробництво
- 2 будівництво
- 3 механобудівництво
- 4 транспорт
- 5 торгівля та харчування
- 6 інформаційні й комунікаційні
- 7 інше

3. Скільки років працює Ваше підприємство?

АНКЕТА ДЛЯ ОПИТУВАННЯ ПЕДАГОГІВ ПРОФЕСІЙНОГО НАВЧАННЯ

(викладачів спеціальної технології та майстрів виробничого навчання, які беруть участь у дослідно-експериментальній роботі за темою «Професійна підготовка кваліфікованих робітників з використанням елементів дуальної системи навчання»)

Назва навчального закладу: _____

Прізвище, ім'я, по батькові педагога професійного навчання _____

+ Зазначте будь ласка Вашу посаду

- 1 Заступник директора з НВР
- 2 Методист
- 3 Майстер виробничого навчання
- 4 Викладач спеціальної технології
- 5 Голова методичної секції
- 6 Інше

(Зробіть відповідку вашій посаді позначку)

Ваша освіта за дипломом: _____

Педагогічний стаж: (Позначте одну відповідь)

- 1 до 5 років
- 2 6-10 років
- 3 11-20 років
- 4 більше 20 років

1. Чи достатньо Ви ознайомлені з завданнями, метою, очікуваними результатами дослідно-експериментальної роботи за темою «Професійна підготовка кваліфікованих робітників з використанням елементів дуальної системи навчання» (Позначте одну відповідь)

- 1 Так
- 2 Ні

2. Що, на Ваш погляд, в Європейській системі дуального навчання є таким, що доцільно реалізувати в вітчизняній системі ПТО?

- 1 укладання 3-стороннього договору про професійне навчання (підприємство-учень-профшкола)
- 2 70-80% навчання учень проводить на виробництві: 3-4 дні на тиждень навчається на підприємстві і 1-2 дні у навчальному закладі
- 3 основні витрати по професійному навчанню несе підприємство
- 4 підприємство сплачує компенсацію інструкторам, які відволікаються від основної роботи і займаються наставництвом
- 5 учень на підприємстві отримує винагороду (зарплата учня в середньому становить 80% від зарплати кваліфікованого співробітника)
- 6 державні субсидії (для навчання учнів) для підприємств
- 7 підсумковий контроль знань здійснюється незалежними комісіями торгово-промислових палат
- 8 інше

(Може бути декілька відповідей)

3. Прізвище, ім'я, по батькові учасника анкетування _____

АНКЕТА ДЛЯ ОПИТУВАННЯ УЧНІВ ПТНЗ,

які навчаються в експериментальних групах, залучених до проведення дослідно-експериментальної роботи за темою «Професійна підготовка кваліфікованих робітників з використанням елементів дуальної системи навчання»

Шановні учні, просимо Вас взяти участь у опитуванні!
За бажанням участь в анкетуванні може бути анонімною.

Назва навчального закладу: _____

Прізвище, ім'я, по батькові учня _____

Обрана професія: _____

Номер групи: _____

Курс: _____

1. Чи достатньо Ви інформовані про здійснення у Вашому навчальному закладі дослідно-експериментальної роботи за темою «Професійна підготовка кваліфікованих робітників з використанням елементів дуальної системи навчання»? (Позначте одну відповідь)

- 1 Так
- 2 Ні

2. Що, на Ваш погляд, в Європейській системі дуального навчання є таким, що доцільно реалізувати в вітчизняній системі професійно-технічної освіти?

- 1 Укладання 3-стороннього договору про професійне навчання (підприємство-учень-профшкола)
- 2 70-80% навчання учень проводить на виробництві: 3-4 дні на тиждень навчається на підприємстві і 1-2 дні у навчальному закладі
- 3 Основні витрати по професійному навчанню несе підприємство
- 4 Підприємство сплачує компенсацію інструкторам, які відволікаються від основної роботи і займаються наставництвом
- 5 Учень на підприємстві отримує винагороду (зарплата учня в середньому становить 80% від зарплати кваліфікованого співробітника)
- 6 Підприємства, що беруть участь у навчальному процесі одержують державні субсидії
- 7 Підсумковий контроль знань здійснюється незалежними комісіями торгово-промислових палат

(Може бути декілька відповідей)

3. Які, на Вашу думку, переваги надасть Вам навчання з елементами дуальної системи навчання?

- 1 Формування широкій професійної компетентності, необхідної для успішної професійної діяльності
- 2 Посилення мотивації до отримання знань
- 3 Рання професійна орієнтація
- 4 Відмінний шанс бути фінансово незалежним та самостійним
- 5 Найкращі умови кооперативної відповідальності за роботи в колективі

АНКЕТУВАННЯ УЧНІВ ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНИХ ГРУП ВІЯВИЛО:

- ❖ **Задоволеність навчанням:** 41% – задоволені; 59 %– задоволені в цілому.
- ❖ **Переваги,що надасть дуальна освіта учням:**
- ❖ 1.Формування широкої професійної компетентності, необхідної для успішної професійної діяльності;
- ❖ 2. **Відмінний шанс бути фінансово незалежним та самостійним;**
- ❖ 3. Посилення мотивації щодо власної професійної кар'єри;
- ❖ 4. **Рання професійна орієнтація та соціалізація;**
- ❖ 5. **Сприятлива адаптація до дорослого життя.**
- ❖ 6. **Набуті вміння корпоративної відповідальності та роботи в колективі.**
- ❖ **Чи змінився рівень і якість підготовки** в експериментальних групах: змінився кардинально 0, змінився певною мірою 98%, не змінився 2 %.

АНКЕТУВАННЯ РОБОТОДАВЦІВ

- ❖ **Найбільш підтримано ідеї** щодо розбудови соціального партнерства; оновлення робочих планів; укладання 3-х стороннього договору; усунення розриву між теорією і практикою; врахування інтересів виробництва; розроблення стандартів нових сучасних професій;
 - ❖ **Не підтримано (35%)**: ідеї, що основні затрати несе роботодавець; контроль знань закріплюється за незалежними комісіями.
 - ❖ **ПРІОРИТЕТИ:**
 - ❖ **Можливість забезпечити підприємство кадровими ресурсами дефіцитних спеціальностей та необхідної кваліфікації;**
 - ❖ **Можливість відбирати кращих учнів на роботу;**
 - ❖ **Не треба витрачати час і ресурси щодо ознайомлення новоприйнятого робітника з особливостями роботи підприємства;**
 - ❖ **Економія на витратах щодо пошуку і підбору працівників, їх перенавчання та адаптації;**
 - ❖ **Зацікавленість не тільки в результатах навчання, але і в питаннях формування змісту і організації навчання;**
 - ❖ **Участь у оцінюванні результатів навчання.**
- Підтримка завдань експерименту:** підвищити якість підготовки, оновити зміст освіти; урахувати вимоги динамічного інноваційного виробництва.
- Чи змінилась якість підготовки:** змінилась кардинально - 0; 92% - певною мірою; 8% не змінилась.
- Були враховані ваші пропозиції:** 64% - так; 36% - ні.

АНКЕТУВАННЯ ПЕДАГОГІВ ПРОФЕСІЙНОГО НАВЧАННЯ ВИЯВИЛО:

Проблеми відсутності на початку експерименту достатньої **нормативно-правової бази; очікуваної значної допомоги від роботодавців; науково-методичної бази та низька мотивація учнів.**

Критеріями готовності до роботи визначили: *володіння сучасними педагогічними технологіями; стажування на виробництві; знання завдань експерименту, спрямованих на підвищення якості підготовки.*

Особливості експериментальних навчальних планів і програм: ***значно більше враховують вимоги роботодавців; формують професійні компетенції затребувані роботодавцем; спрямованість на вимогу часу – оновлення змісту освіти;***

Ефективні методи роботи упродовж експерименту: метод проектів; ігрові (розв'язання конкретних ділових ситуацій), комп'ютерні, інтерактивні, модульні технології; тренінги; кейс-технології; моделювання; роботи в групах; технології розвивального навчання із спрямованістю на розвиток творчих якостей.

Успішність експерименту залежить: від організації НВП на принципах дуальності; вмінні всіх зацікавлених сторін об'єднати зусилля; підтримки департаменту ПТО МОН України, ІМЗО МОН України.

Задоволення навчально-методичним супроводом експерименту: 40,6% задоволені; 53 % задоволені в цілому; 6, 4 % частково задоволені; незадоволені – 0.

АНКЕТУВАННЯ ПОКАЗАЛО ПЕРЕВАГИ ДЛЯ ПТНЗ, ЯКІ ВИКОРИСТОВУЮТЬ ЕЛЕМЕНТИ ДУАЛЬНОЇ СИСТЕМИ

- ❖ **Дозволяє здійснювати адресну, цільову підготовку робітничих кадрів для конкретних підприємств;**
 - ❖ **Використовувати матеріально-технічну базу підприємств для навчання учнів на сучасному виробничому обладнанні з урахуванням інноваційних змін у виробничих технологіях;**
 - ❖ **Розділяти витрати з роботодавцями щодо підготовки робітничих кадрів;**
 - ❖ **Відкриває додаткові можливості підвищення кваліфікації та стажування педагогів професійного навчання на виробництві;**
 - ❖ **Сприяє більш швидкому професійному розвитку учнів і їх соціалізації;**
 - ❖ **Забезпечує тісний взаємозв'язок й взаємовплив різних систем (науки, освіти, виробництва), що призводить до якісних змін у професійній освіті.**
-

ПЕРЕВАГИ

ДЛЯ УЧНІВ

- Отримують оплату за роботу в період профнавчання;
- Навчаються в реальних умовах виробництва;
- Ідентифікують себе з виробництвом;
- Отримують професійні навички і вміння для подальшої проф. кар'єри;
- Працевлаштовані всі (83% за місцем практики).

ДЛЯ РОБОТОДАВЦІВ

- Беруть участь у розробленні стандартів;
- Отримують компетентних випускників, що точно відповідають їх вимогам;
- Підвищують продуктивність праці;
- Економлять на розходах щодо підбору персоналу;
- Контролюють виробниче навчання;
- Входять в екзаменаційні комісії;
- Узгоджують оплату роботи учнів;
- Несуть відповідальність за бізнес

ДЛЯ ДЕРЖАВИ

- Зменшення витрат на підготовку;
- Забезпечення якості, розроблення стандартів;
- Фінансує, контролює, перевіряє якість;
- Прогнозує випуск фахівців в умовах несприятливої демографічної ситуації;
- Вирішення питань зайнятості

МЕТОДИЧНІ НАПРАЦІЮВАННЯ, НАД ЯКИМИ ВЕДЕТЬСЯ РОБОТА

№	Назва документу, рекомендацій, матеріалів	Виконавці	Строки виконання
1.	Аналітичні матеріали щодо вивчення зарубіжного досвіду дуальної системи професійного навчання	члени творчої робочої групи	Січень-лютий
2.	Збірка матеріалів щодо впровадження елементів дуальної системи в процес професійної підготовки кваліфікованих робітників в системі ПТО	НМЦ ПТО, члени творчої робочої групи	Лютий - травень
3.	Проект положення про співпрацю професійно-технічного навчального закладу та підприємства щодо здійснення підготовки кваліфікованих робітників з використанням елементів дуальної системи (узгодження намірів ПТНЗ і підприємства)	члени творчої робочої групи	
4.	Проект тристороннього договору щодо отримання учнями професійної освіти в умовах дуальної системи професійної підготовки кваліфікованих робітників (учень, ПТНЗ, роботодавець)	члени творчої робочої групи, ПТО, ІМЗО, роботодавці	Січень-березень
5.	Словник-тезаурус з проблем підготовки кваліфікованих робітників в умовах дуальної системи	члени творчої робочої групи	Вересень-листопад
6.	Щоденник учня щодо проходження виробничої практики в умовах дуальної системи професійної підготовки кваліфікованих робітників	ПТНЗ, НМЦ ПТО	Березень-травень
7.	Рекомендації щодо розроблення модульних програм, орієнтованих на вимоги роботодавців та особливостей навчального процесу з елементами дуальної системи та поетапною атестацією	ПТНЗ, НМЦ ПТО, роботодавці, агенція з розвитку кваліфікацій	
8.	Методичні рекомендації щодо моніторингу результативності працевлаштування випускників, які здійснювали професійне навчання з використанням елементів дуальної системи	Члени творчої робочої групи	вересень-жовтень
9.	Рекомендації для експериментальних ПТНЗ та НМЦ ПТО щодо проміжного звіту з науково-дослідної роботи	Паржницький В.В., Савченко І.М.	Січень

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ДЕПАРТАМЕНТ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ

пр. Перемоги, 10, м. Київ, 01135, тел./факс (044) 287 89 14, 287 82 12 E-mail: ukrpto@i.ua

від 14.07.2017 № 3-545

На № _____ від _____

Департаменти (управління) освіти і науки обласних,
Київської міської державних адміністрацій

Навчально-методичні (науково-методичні)
центри (кабінети) професійно-технічної освіти

На виконання наказу Міністерства освіти і науки України від 23.06.2017 р. № 916 «Про впровадження елементів дуальної форми навчання у професійну підготовку кваліфікованих робітників» та з метою забезпечення виконання завдань, визначених Планом (дорожньою картою) упровадження елементів дуальної форми навчання у професійну підготовку кваліфікованих робітничих кадрів, рекомендуємо для використання примірне Положення про впровадження елементів дуальної форми навчання у професійну підготовку кваліфікованих робітників (додаток 1) та примірний Договір про дуальну форму навчання (додаток 2).

Додаток 1: на 7 арк.

Додаток 2: на 5 арк.

Директор департаменту

М. С. Кучинський

ПОЛОЖЕННЯ

ПРО ВПРОВАДЖЕННЯ ЕЛЕМЕНТІВ ДУАЛЬНОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ У ПРОФЕСІЙНУ ПІДГОТОВКУ КВАЛІФІКОВАНИХ РОБІТНИКІВ

І. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Дуальна форма навчання – практико орієнтоване навчання, побудоване на підґрунті соціального партнерства, спрямоване на формування нової моделі професійної підготовки кваліфікованих робітників із обов'язковими періодами виробничого навчання й виробничої практики, що проваджується на базі підприємств, установ, організацій, та передбачає зміцнення зв'язків навчання з виробництвом, визначення провідної ролі та підвищення відповідальності роботодавців за якість підготовки робітничих кадрів

Мета впровадження елементів дуальної форми навчання – подолання диспропорції між пропозицією щодо надання освітніх послуг професійно-технічними навчальними закладами та запитами роботодавців щодо структури навчально-виробничого процесу, змісту і обсягу навчальних планів і програм, якості підготовки робітничих кадрів, надання можливості мобільно реагувати на зміни виробничих технологій та модернізувати зміст професійної освіти, враховувати вимоги конкретних підприємств, установ, організацій - замовників робітничих кадрів при організації навчально-виробничого процесу.

Додаток 2

ДОГОВІР ПРО ДУАЛЬНУ ФОРМУ НАВЧАННЯ

Заклад професійно-технічної освіти _____, далі «Заклад», в особі директора _____, що діє на підставі Статуту, та підприємство (організація, установа) _____, іменоване надалі «Підприємство», в особі директора _____, діючого на підставі Статуту (Положення) та учень _____, надалі «Учень», разом іменовані «Сторони», уклали цей договір про наступне.

1. ПРЕДМЕТ ДОГОВОРУ

- 1.1. Заклад і підприємство зобов'язуються спільно організувати і впроваджувати елементи дуальної форми навчання у професійно-практичну підготовку учня, що навчається за професією _____.
- 1.2. У цьому договорі Сторони в своїх взаєминах керуються нормами чинного законодавства України у сфері професійно-технічної освіти.
- 1.3. Метою впровадження елементів дуальної форми навчання є підвищення якості підготовки професійної складової державного стандарту професійно-технічної освіти відповідно до вимог навчальних планів і програм з професійно-практичної підготовки з професії _____, а також надбання ним практичних навичок роботи у Закладі професійно-технічної освіти та на базі підрозділів Підприємства.

2. ЗОБОВ'ЯЗАННЯ СТОРИН

Резюме: впроваджені елементи

УКРАЇНА

- Укладання договору про професійне навчання;
- Навчання під час робочого процесу 70/30;
- Єдині стандарти професійної освіти;
- Удосконалення планів навчання за вимогою роботодавців;
- Оплата учням;
- Законодавство про професійну освіту;

ФРН

- Укладання договору про професійне навчання;
- Навчання під час робочого процесу 70/30;
- Єдині стандарти професійної освіти;
- Удосконалення планів навчання за вимогою роботодавців;
- Оплата учням;
- Законодавство про професійну освіту;
- Доплата інструкторам;
- Незалежна оцінка результатів навчання ТПП;
- Інституційне забезпечення оновлення змісту освіти ВІВВ (інститут професійної освіти ФРН)

ВИСНОВКИ ДУАЛЬНА СИСТЕМА:

- ❖ **усуває розрив між теорією і практикою** в процесі підготовки майбутніх кваліфікованих робітників;
 - ❖ відкриває **додаткові можливості підвищення ефективності підготовки робітничих кадрів**;
 - ❖ дозволяє **враховувати вимоги роботодавців** щодо формування професійних компетенцій та показників оцінювання майбутніх кваліфікованих робітників;
 - ❖ стимулює роботодавців **інвестувати в освіту**, оскільки в результаті вони отримують якісно підготовленого робітника;
 - ❖ сприяє більш різнобічному професійному розвитку учнів, **формує нову психологію молодого фахівця**;
 - ❖ **підвищує мотивацію** для отримання знань і набуття професійних навичок учнів, забезпечує високу ступінь соціалізації, адаптації у виробничих умовах наближених до реальності;
 - ❖ сприяє **розробленню стандартів нових сучасних професій та організації нових робочих місць, соціалізації молоді**.
-

ВИКЛИКИ

- Невирішеність питання щодо податкових пільг та преференцій роботодавцям-учасникам експерименту для забезпечення оплати праці учням ПТНЗ як позаштатним працівникам підприємства (організації, установи)
- Відсутність професійних стандартів для оновлення змісту освіти, введення до навчальних програм нових тем, предметів, технологій.
- Проблеми з організацією навчально-виробничого процесу в ПТНЗ, системним підходом до зайнятості педагогічних працівників та навчально-виробничих приміщень навчальних закладів.

ТРУДНОЦІ ТА ПРОБЛЕМИ

- Недостатня зацікавленість роботодавців у фінансуванні підготовки кваліфікованих робітників
- Відсутність відповідної сучасної матеріальної бази на підприємствах для підготовки кваліфікованих робітників
- Відсутність на підприємствах механізму наставництва
- Не повна відповідність видів виконання учнями робіт на підприємствах із змістом навчальних програм

реставратор
малляр

ПЕРСПЕКТИВИ РЕАЛІЗАЦІЇ ЕКСПЕРИМЕНТУ

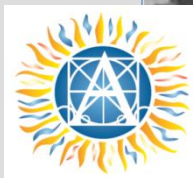
- ❖ Поширення та **мультиплікація досвіду** за іншими професіями (наказ МОН понад 40 ПТНЗ, 50 проф.);
 - ❖ **Підготовка супроводу** щодо специфіки організації навчання за принципами дуальності (концептуального, нормативно-правового, науково-методичного);
 - ❖ **Подальша розбудова партнерських взаємовигідних відносин** з роботодавцями, цільова підготовка кадрів;
 - ❖ **Економія коштів державного бюджету** та їх ефективне використання;
 - ❖ Привертання уваги суспільства до проблем підготовки робітничих кадрів.
-

Дякую за увагу!

У доповіді використані матеріали презентацій ВПУ № 33 м. Києва, НМК ПТО м. Києва, НМЦ ПТО у м. Запоріжжі, НМЦ ПТО у м. Львів та експериментальних навчальних закладів, Інституту професійної освіти ФРН (BIBB)

[savchenko irina@ukr.net](mailto:savchenko_irina@ukr.net) **0979600092**

LOGO

